

Sygn. akt I PK 240/17

POSTANOWIENIE

Dnia 6 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa A. P.
przeciwko Regionalnemu Centrum [...] w Ł.
o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 6 listopada 2018 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 30 maja 2017 r., sygn. akt VIII Pa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 maja 2017 r. Sąd Okręgowy w Ł. oddalił apelację strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego w Ł. z dnia 2 listopada 2016 r. w sprawie z powództwa A. P. przeciwko Regionalnemu Centrum [...] w Ł. o odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę.

Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że podanie w złożonym pracownikowi pisemnym oświadczeniu woli pracodawcy - jako przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę - zmian organizacyjnych skutkujących redukcją etatów i wykazanie w postępowaniu dowodowym przed sądem pracy zaistnienia tego faktu, nie zawsze oznacza dopełnienie przez pracodawcę wymogu formalnego z art. 30 § 4 k.p.

i zasadności samego wypowiedzenia w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. Jeśli bowiem likwidacja dotyczy tylko część spośród większej liczby takich samych lub podobnych stanowisk pracy, tak określona przyczyna wypowiedzenia tłumaczy wprawdzie powód wdrożenia procedury zwolnień grupowych lub indywidualnych, ale nie wyjaśnia, dlaczego rozwiązano stosunek pracy z konkretnym pracownikiem, a pozostawiono w zatrudnieniu inne osoby zajmujące stanowiska objęte redukcją. Odpowiedź na to ostateczne pytanie powinna, w ocenie Sądu pierwszej instancji, tkwić w przyjętych przez pracodawcę kryteriach doboru pracowników do zwolnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wydał trafne orzeczenie, znajdujące oparcie zarówno w zebranych w sprawie materiale dowodowym, jak i obowiązujących przepisach prawa. Sąd odwoławczy w pełni podzielił ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, przyjmując je za własne. Za prawidłową uznał również ocenę prawną dokonaną przez ten Sąd. Wskazał, że wypowiedzenie umowy o pracę, które wcześniej, w okresie zatrudnienia powódki nie było sygnalizowane, zostało uzasadnione przez pracodawcę jedynie likwidacją stanowiska pracy z powodu zakończenia realizacji projektu systemowego w ramach Poddziałania 7.1.3. PO KL „Wsparcie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadr pomocy i integracji społecznej” finansowanego ze środków Unii Europejskiej. Z uwagi na fakt, że pozwany zatrudniał innych pracowników, których zakres czynności w szerokim rozumieniu był podobny do powódki, istniała konieczność skonkretyzowania przez pracodawcę pełnej przyczyny rozwiązania stosunku pracy z powódką. Pozwany przy wypowiedzeniu powódce umowy o pracę nie zastosował się do powyższego. Nie tylko nie wskazał kryteriów doboru, ale wręcz stwierdził, że nie było potrzeby ich stosowania.

Skargę kasacyjną oparto na naruszeniu prawa materialnego: art. 29 § 1 pkt 1 k.p. w związku z art. 22 § 1 k.p., art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 43 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, art. 30 § 4 k.p. w związku z art. 45 § 1 k.p.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując, iż w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, a mianowicie:

- czy pracownik samorządowy zatrudniony na stanowisku, do którego przypisany jest określony zakres obowiązków zatrudniony jest do realizacji tych obowiązków, czy też do realizacji wszystkich zadań jednostki, a tym samym czy

w przypadku konieczności redukcji etatów w jednostce samorządowej jako stanowiska podobne uzasadniające zastosowanie kryteriów doboru przyjąć należy wszystkie stanowiska w jednostce czy tylko stanowiska na których zakres zadań wyznaczony zakresem obowiązków jest podobny;

- czy w przypadku redukcji etatów kryteria doboru stosować należy (poza sytuacją gdy zwolnienie dotyczy pracowników zajmujących stanowiska podobne) gdy pracownik zwalniany spełnia wymagania do wykonywania pracy na innym stanowisku w jednostce, które jednakże nie jest stanowiskiem podobnym;

- czy oceniając podobieństwo stanowisk pracy w jednostce dla potrzeb stosowania ewentualnych kryteriów doboru pracowników do zwolnienia pracodawca winien brać pod uwagę aktualny zakres obowiązków na stanowisku zajmowanym przez zwalnianego pracownika, czy też zakres obowiązków na stanowiskach zajmowanych w przeszłości;

- czy oceniając podobieństwo stanowisk pracy w jednostce dla potrzeb stosowania ewentualnych kryteriów doboru pracowników do zwolnienia, pracodawca winien brać pod uwagę zakres obowiązków pracownika wynikający z danego stanowiska czy również zadania, które podczas zatrudnienia pracownikowi samorządowemu zostały powierzone w ramach tzw. dodatku specjalnego o którym mowa w art. 36 ust. 5 ustawy o pracownikach samorządowych.

Skarżący wskazał, że jego zdaniem rozstrzygnięcie powyższych zagadnień z pewnością będzie miało znaczenie dla podobnych spraw, zwłaszcza wobec powszechności realizacji projektów ze środków europejskich jak i skali zatrudnienia pracowników samorządowych (a nawet szerzej urzędników). Istotne zagadnienia prawne wiążą się w niniejszej sprawie nie tylko z błędną wykładnią przepisów kodeksu pracy, ale również z brakiem analizy specyfiki zatrudnienia pracowników samorządowych.

Nadto wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Uzasadnieniem oczywistości skargi jest, zdaniem skarżącego, podniesiony w uzasadnieniu zarzutów skargi kasacyjnej sposób interpretacji pojęcia stanowiska pracy poprzez zadania jednostki, a zatem w sposób pomijający dotychczasową wykładnię pojęcia stanowiska pracy dokonaną przez Sąd Najwyższy.

Skarżący podniósł, że zdaje sobie sprawę z wykładni pojęcia oczywistości skargi kasacyjnej oraz wątpliwości łączenia tej podstawy kasacyjnej z powołaniem się na istotne zagadnienie prawne, jednakże w niniejszej sprawie podstawy te przenikają się wzajemnie, głównie z uwagi na konieczność oceny z uwzględnieniem specyfiki pracy pracowników samorządowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, Legalis nr 1508600; z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, Legalis nr 1482401; z dnia 24 maja 2016 r., I CSK 666/15, LEX nr 2080880). Innymi słowy istotne zagadnienie prawne powinno kotwiczyć się w regulacji prawnej, która powinna zostać przeanalizowana i opracowana, tak aby to wpierw sam skarżący mógł stwierdzić, że istotne zagadnienie prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r., III UK 206/13). W rozpoznawanej sprawie skarżący sformułował zagadnienia prawne bez wskazania przepisów prawa, na gruncie którego się one ujawniły.

Chybiony jest również zarzut oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15, LEX nr 2057365). W piśmie procesowym z dnia 25 września 2017 r. stanowiącym uzupełnienie braków formalnych skargi kasacyjnej skarżący nie wskazał bliżej na czym owa oczywista zasadność miałaby polegać, ograniczając się jedynie do stwierdzenia, że „uzasadnieniem oczywistości skargi jest podniesiony w uzasadnieniu zarzutów skargi kasacyjnej sposób interpretacji pojęcia stanowiska pracy poprzez zadania jednostki, a zatem w sposób pomijający dotychczasową wykładnię pojęcia stanowiska pracy dokonaną przez Sąd Najwyższy”. Należy zauważyć, że orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wnioski o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

